

Naše mise

„Kdekoli a kdykoli ve službě demokracii, lidským právům a občanské společnosti.“

Výroční zpráva za rok 2019

Vážené dámy, vážení pánové, otevíráte další výroční zprávu asociace DEMAS, která předkládá souhrn aktivit realizovaných v roce 2019. V uplynulém roce byla asociace na jedné straně vytižena prací pro své členy v rámci posilování jejich kapacit, na straně druhé úzkou spoluprací s Ministerstvem zahraničních věcí České republiky, jehož se DEMAS stal za dobu své existence relevantním partnerem v oblasti praktického přístupu k transformační politice.

Transformační politika je již více než čtvrtstoletí jednou ze stěžejních součástí české zahraniční politiky. Dlouhodobá aktivní podpora transformační politiky je do značné míry českým specifíkem, které je na mezinárodním poli oceňováno. Jedná se o soubor unikátních znalostí a dovedností v politické i praktické podpoře celého kompendia dovedností, jakými jsou podpora primárně základních (politických) lidských práv, dobrého vládnutí, občanské společnosti, vlády práva a demokratických hodnot. Práci v této oblasti Česká republika přispívá k bezpečnosti, stabilitě a udržitelnému rozvoji ve světě.

DEMAS se svými aktivitami rovněž snaží kontinuálně přispívat k dobrému jménu České republiky ve světě a naplňovat humanistické principy, jimiž se Česká republika i její zahraniční politika tradičně inspirují. Prostřednictvím svých členů nabízí zkušenosti, znalosti a know-how, jež napomáhají efektivní realizaci transformační politiky, a tím pádem i pověsti České republiky jako solidární a vstřícné země.

Pavel Pšeja, předseda správní rady
Sabina Malcová, výkonná ředitelka

Fungování platformy v jedenáctém roce

Dne 10. 9. zrušila Valná hromada z důvodu nečinnosti a neplnění daných závazků členství v DEMAS organizaci CASLA. Ke konci roku 2019 tedy platforma sdružovala dvanáct řádných členů a dva členy se stálým pozorovatelským statutem.

V průběhu roku 2019 proběhly dvě schůze celé platformy a čtyři schůze správní rady, které sloužily jak k vyřešení vnitřních záležitostí

platformy, tak především k programové diskusi o působení a jejích společných aktivitách. Hnací motorem společné práce je z povahy věci Sekretariát. Na správné směřování platformy dohlíží správní rada zvolená na valné hromadě v září 2018. Dne 26. 9. byl ve funkci předsedy potvrzen P. Pšeja a místopředsedy J. Klepal. Práce platformy byla stejně jako v předešlých letech rozdělena do několika pracovních skupin pokrývajících jak geografické, tak i tematické oblasti primárně korespondující s prioritami české zahraniční politiky. Pracovní skupiny se scházely především ke geografickým prioritám, ale též k tematickým, jako např. k občanskému vzdělávání a advokačním aktivitám.

V průběhu celého roku 2019 asociace úzce spolupracovala s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, a to na tématech souvisejících s problematikou prioritních zemí a témat české zahraniční politiky, k čemuž mimo jiné zorganizovala několik tematických schůzek, a dále se zástupci platformy účastnili pravidelných konzultací s vedením ministerstva a zástupci relevantních odborů. V prosinci proběhly veřejné konzultace k cílům české zahraniční politiky pro rok 2020, které byly organizovány kanceláří ministra zahraničních věcí T. Petříčka. Garantem okruhu *Lidská práva a podpora demokracie* byl na straně odborné veřejnosti DEMAS. Pro MZV ČR byl též určen výběr relevantních informací z oblasti praktické podpory politických lidských práv, které byly využity pro přípravu podkladů pro vystoupení ministra na zasedání Rady pro lidská práva OSN v Ženevě a Univerzální periodický přezkum.

V průběhu celého roku též probíhala různá setkání s poslanci a senátory Parlamentu ČR, europoslanci a dalšími zástupci politických stran a odborné i laické veřejnosti, při nichž docházelo k výměně informací týkajících se primárně české zahraniční politiky. DEMAS působil též jako člen expertní skupiny pro nevládní neziskové organizace, kterou při své práci využívá místopředsedkyně Senátu Miluše Horská.

Obdobně jako v předešlých letech se platforma DEMAS aktivně zapojovala do činnosti [Human Rights and Democracy Network](#) (HRDN) nebo okrajově do iniciativy [Měj se k světu](#)), která funguje v rámci [Infrastruktury pro spolupráci napříč neziskovým sektorem](#) (NeoN). Hlavním přínosem zapojení do HRDN zůstává celková informovanost o aktuálním dění a přímý kontakt

na evropské a mezinárodní organizace působící v oblasti podpory lidských práv a demokracie a vzhledem do procesu přípravy strategických dokumentů EU, jako jsou např. víceletý finanční rámec či evropský rozpočet pro léta 2021 až 2027, souhrnné zprávy jako Human Rights and Democracy in the World Annual Report či EU Fundamental Rights Report.

Sekretariát se stará rovněž o stálý přísun nových informací pro své členy. Dělo se tak prostřednictvím pravidelné týdenní rozesílky, která poskytovala geograficky rozčleněné informace o aktuálním dění, otevřených grantových výzvách, pozvánkách na důležité akce a nových publikacích. Stejně jako v předchozích letech podporoval Sekretariát DEMAS budování kapacit svých členů prostřednictvím poskytování cestovních grantů. Jejich účelem byla například účast na konferencích s přednesením odborných příspěvků a výzkumné cesty.

Na lednové schůzi platformy došlo ke společnému výběru témat školení, které Sekretariát každoročně pořádá pro své členské organizace. Jedním z často skloňovaných problémů byla bezpečnost naší práce v zemích s autoritářskými režimy. Z tohoto důvodu padla volba na bezpečnostního analytika a školitele z ústředí Transparency International v Berlíně Thomase Kaye, který je špičkovým odborníkem na danou problematiku. Školení proběhlo 14. 3.

Konference, semináře a přednášky

Platforma DEMAS prezentovala svou práci a práci svých členských organizací na veletrhu neziskových organizací NGO Market, který se konal 10. 4. ve Foru Karlín. V průběhu celého dne se na společném stánku vystřídal několik čl. organizací a Sekretariát, aby vysvětlovali smysl české transformační spolupráce. Jelikož se naskytla vhodná příležitost, uspořádal Sekretariát v odpoledních hodinách moderovanou diskusi [Občanská společnost v novém Evropském parlamentu](#) s kandidáty do Evropského parlamentu Zuzanou Brzobohatou (ČSSD), Romanem Hakenem (LES), Ondřejem Krutílkem (nestraní, ODS), Radkou Maxovou (ANO), Mikulášem Peksou (Piráti) a Michaelou Šojdrovou (KDU-ČSL). Živá debata, kterou moderoval

Vladimír Bartovic z Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM, se věnovala nejen fungování Evropské unie jako takové, ale i úloze České republiky v rámci prosazování vlastních zájmů a kterak přiblížit působení ČR v EU běžným občanům, kteří ke společné politice EU mají spíše ambivalentní vztah.

NGO Market.

Jedno z hlavních témat české zahraniční politiky – transformační spolupráce a demokratické – je širší veřejnosti stále neznámé. Z tohoto důvodu zorganizovala asociace DEMAS spolu s odborníky ze svých členských organizací řadu debat o české zahraniční politice. Diskuse s veřejností se odehrála u příležitosti projekce dokumentu Kibera: Příběh slumu dne 30. 3., kde o problematice chudoby pohovořil ředitel Humanitární a rozvojové sekce Člověka v tísní Jan Mrkvička, v rámci filmového festivalu *Jeden svět v regionech (Karlovy Vary)*. Dne 7. 10. proběhla v Severočeské vědecké knihovně Ústí nad Labem beseda [Život mezi dvěma kulturami](#) o historii, kultuře a politické situaci v Súdánu. Besedu moderoval a analýzami obohacoval analytik AMO Tomáš Jungwirth.

Kibera: Příběh slumu. Jan Mrkvička.

V podzimním (zimním) semestru byly realizovány přednášky o transformační politice na [Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií](#) Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně a [Katedře rozvojových studií](#) Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Pro zahraniční studenty, kteří na Katedře rozvojových studií UPOL studují v rámci programu [Global Development Policy \(GLODEP\)](#), byl realizován jednodenní workshop v Praze, jehož se zúčastnily téměř tři desítky

Leták k přednášce v Ústí nad Labem.

Debata na gymnáziu v Tanvaldu.

studentů z celého světa. Jedna přednáška byla též realizována na [Gymnáziu a Obchodní akademii v Tanvaldu](#).

Panel s názvem Česká zahraniční politika: Podpora transformační politiky napříč politickým spektrem se konal v Evropském domě 14. 10. v rámci výroční konference Forum 2000. Cílem uzavřeného kulatého stolu bylo na vysoké úrovni prodiskutovat základní koncepty a principy fungování podpory demokra-

cie a lidských práv ve třetích zemích, a to na základě dlouholeté přímé české zkušenosti s transformační politikou. V rámci diskuse, při níž se sešli zástupci MZV ČR, několika politických stran na úrovni poslanců a senátorů i občanské společnosti, zavládl všeobecný principiální konsenzus nad potřebou další podpory transformační politiky. Tato nejen dlouhodobě získávala České republice dobré jméno v zahraničí, ale zejména přispěla k vytváření svobodnějšího, prosperujícího a bezpečnějšího světa. Panelu se zúčastnili: J. Dienstbier (ČSSD), J. Lipavský (Piráti), V. Rakušan (STAN), Z. Stanjura (ODS), M. Ženíšek (TOP 09), M. Povejšil (MZV), P. Příbyl (FoRS), Š. Pánek, V. Mítková (oba Člověk v tísní), V. Mušálková (AMO), M. Svoboda (CEELI) a S. Malcová (DEMAS) a V. Bartovic (EUROPEUM), kteří debatu moderovali. Na poslední chvíli se omluvili J. Bžoch (ANO) a M. Šojdrová (KDU-ČSL). Jako pozorovatelé se zúčastnili J. Šnidauf, D. Červenka (oba MZV) a H. Votravcová (DEMAS).

Prohlášení a stanoviska

V roce 2019 se DEMAS připojil k [pěti stanoviskům a jedné kampani](#) iniciované mezinárodními organizacemi či platformami: Konkrétně k doporučením k novému [Akčnímu plánu EU pro lidská práva a demokracii](#) a prohlášení o [potřebě posílení role Evropského parlamentu](#) při obhajobě lidských práv a demokracie *How to make the European Parliament a more visible, consistent and coherent actor in defending human rights and democracy worldwide*. Dále se DEMAS podílel na přípravě a realizaci iniciativy HRDN [Free and Fair Europe](#), jejímž cílem bylo oslovit kandidáty do Evropského parlamentu v květnových volbách. DEMAS se též připojil k výzvě [Human Rights Watch](#) apelující na zamítnutí členství Venezuely v Radě OSN pro lidská práva při hlasování o tomto členství v říjnu 2019 a dále se připojil k výzvě [5 Recommendations for EU leadership on Human Rights](#)

Debata na Foru 2000.

[and democracy](#) apelující na prioritizaci a konkrétní kroky v obhajobě lidských práv a demokracie v politikách EU.

V rámci zapojení do domácích a regionálních sítí se DEMAS připojil k [podpoře kandidátů do Rady ČTK](#) a [Memorandum on restoring participation of the Russian delegation in the sessions of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe](#). Dne 2. 12. vydaly platformy DEMAS a [FORS](#) společné stanovisko ke třem pozměňovacím návrhům k návrhu státního rozpočtu na rok 2020 týkajících se transformační a rozvojové spolupráce. Problematice státního rozpočtu byla věnována značná pozornost, jelikož se obvykle nejedná pouze o finanční aspekt celé záležitosti, ale prostřednictvím čísel je též nahlížena celková problematika transformační politiky coby jedné z dlouhodobých složek české zahraniční politiky. Dle ohlasů v rámci platformy, ale i u politiků samotných, je tato aktivita kvitována s povděkem.

Asociace i nadále vydávala svůj [Zpravodaj](#), který v roce 2019 vyšel celkem čtyřikrát. Zpravodaj je jedním z nástrojů, jehož prostřednictvím DEMAS komunikuje s okolním světem. Všechna čísla jsou k dispozici na pravidelně aktualizovaných stránkách [www.demas.cz](#) v sekci Novinky a Zpravodaj a na Facebooku.

Projekty

Obdobně jako v předešlých letech podpořil [Program transformační spolupráce MZV ČR](#) tříletý projekt na období let 2019–21 *Podpora platformy DEMAS* týkající se posilování kapacit DEMAS, networkingu, sdílení informací a informování laické i odborné veřejnosti o problematice české transformační politiky. Dále se projekt zaměřoval na podporu advokačních aktivit a spolupráci s MZV ČR a dalšími subjekty státní správy.

Projekt *Strengthening NGO Resilience and Democracy Advocacy* na období říjen 2019 až září 2020 byl podpořen ze zdrojů [National Endowment for Democracy](#). Jeho hlavním cílem je podpora advokačních aktivit platformy DEMAS a spolupráce NNO ve visegrádských zemích. Projekt NED byl kompatibilní s projektem MZV ČR a zároveň sloužil jako jeho kofinancování.

Financování

Jak již bylo uvedeno v sekci Projekty, v roce 2019 realizovala asociace DEMAS v rámci dotační činnosti dva projekty.

MZV ČR: 900 tis.

NED: 97 tis.

Všechny výdaje byly neinvestičního charakteru a jsou rozděleny dle rozpočtových schémat jednotlivých dotačních titulů nejvíce mezi osobní náklady a služby a režijní náklady.

Spotřebované nákupy celkem: 261 tis.

Spotřeba materiálů: 4 tis.

Cestovné: 39 tis.

Náklady na reprezentaci: 2 tis.

Ostatní služby: 216 tis.

Osobní náklady celkem: 828 tis.

Mzdové náklady: 634 tis.

Zákonné sociální pojištění: 192 tis.

Zákonné sociální náklady: 2 tis.

Ostatní náklady celkem: 1 tis.

Jiné ostatní náklady: 1 tis.

Poskytnuté příspěvky celkem: 12 tis.

Poskytnuté členské příspěvky: 12 tis.

Náklady celkem: 1 102 tis.

Provozní dotace celkem: 900 tis.

Provozní dotace: 900 tis.

Přijaté příspěvky celkem: 214 tis.

Přijaté příspěvky (dary): 97 tis.

Přijaté členské příspěvky: 117 tis.

Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem: 7 tis.

Výnosy celkem: 1 121 tis.

Hospodářský výsledek před i po zdanění: 19 tis.

Tiráž

Činnost DEMAS je určována nezávisle a výhradně členskými organizacemi, nevyjadřuje žádné politické či ideologické postoje nebo zájmy jakékoli instituce.

DEMÁS
Asociace pro podporu
demokracie a lidských práv
Pohořelec 6
118 00 Praha 1

info@demas.cz / www.demas.cz
IČO: 75156539 / DIČ: CZ75156539

©DEMÁS – Asociace pro podporu demokracie
a lidských práv, 2020

Správní rada:
Vladimír Bartovic
Vít Dostál
Sylva Horáková
Jakub Klepal (místopředseda)
Pavel Pšeja (předseda)

Sekretariát:

Sabina Malcová (výkonná ředitelka)
Veronika Soporská (projektová manažerka)
Hana Votradowcová (projektová manažerka)

Členské organizace DEMAS:

Agora Central Europe
Asociace pro mezinárodní otázky
CEELI Institute
Centrum pro komunitní práci
Centrum pro studium demokracie a kultury
CEVRO
Člověk v tísni
EUROPEUM
Nadace Forum 2000
Občanské Bělorusko
Transitions
Transparency International Česká republika

Pozorovatelé:

Arcidiecézní charita Praha
Amnesty International

TRANSITION
Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic